

Самостійне опрацювання №2

Підготувала: Бумбу Д.
111- гр.

Тема: Міське і сільське населення. Урбанізація як всесвітній процес.

1. Співвідношення міського і сільського населення світу.

- **Населення** - це сукупність поколінь людей, які здійснюють свою життєдіяльність у конкретно-історичних і соціально-економічних умовах на певній території.

Міське населення та його характеристика

До міського населення відносяться всі особи, що проживають:

- у населених пунктах з кількістю жителів не менше 2,5 тисяч, які іменуються містами, містечками та селищами;
- густонаселеній приміській зоні в межах урбанізованих територій незалежно від наявності або відсутності в них самостійних адміністративних одиниць;
- не володіють юридичним статусом населених пунктах з кількістю жителів не менше 2,5 тисяч чоловік.

Відомий російський демограф І. Бестужев-Лада вважає, що міське населення відрізняється від сільського способом життя, в якості критерію використовується тривалість денного часу діяльності. Якщо людина лягає спати пізніше 23 години, то незалежно від його місця проживання він зараховується до міського жителя.

Незважаючи на те, що будь-яке місто виконує безліч функцій, майже в кожному з них можна виділити якісь переважаючі.

За критерій визначення міських поселень служать дві основні ознаки:

- чисельність жителів даного населеного пункту;
- рід занять населення.

Системи міських поселень є динамічними і можуть змінювати свій стан у часі. Їх складові компоненти функціонально взаємопов'язані і утворюють своєрідні структури. Градообразующей основою системи міських поселень служать цілісні територіально-виробничі комплекси, від характеру яких залежать і основні структурні характеристики таких систем.

Місто розглядається як населений пункт, велика частина жителів якого зайнята у промисловому виробництві, на транспорті, у зв'язку, у торгівлі та соціальній сфері. Чисельність населення міст повинна бути не менше 10 тисяч осіб, а селищ міського типу - не менше 2 тисяч чоловік.

Міста і селища міського типу відіграють головну системоутворюючу роль у формуванні територіальної організації населення та її розвитку. Система міських поселень являє собою мережу поселень, що об'єднуються в територіальне ціле функціональними взаємозв'язками як між містами однієї системи, так і між містом і його оточенням. У Росії більше 100 міст є самостійними муніципальними утвореннями, близько 900 міст відносяться до адміністративних центрів районів.

Регіон	Міське	Сільське
Африка	35	65
Азія	35	65
Європа	76	24
Латинська Америка	74	26
Карибські острови	70	30
Південна Америка	78	22
Північна Америка	78	22
Австралія та Океанія	74	26

Таблиця співвідношення міського та сільського населення.

2. Роль урбанізації у світовому процесі.

Основними формами розселення людей є сільські поселення і міста. Причому світі процес урбанізації став світовим.

«Урбанізація» - це швидке зростання та розвитку міст, збільшення частки міського населення, те й зростання ролі й значення міст в усіх галузях життя суспільства, і навіть переважання міського життя над сільським.

Місто - це великий населений пункт, виконує промислові, організаційно-господарські, управлінські, культурні, транспортні...

«Крупність» міста вимірюється чисельністю що у ньому людей, тобто. людністю. Можна ще додати, місто характеризується концентрацією населення і ще господарства на порівняно невеличкій території.

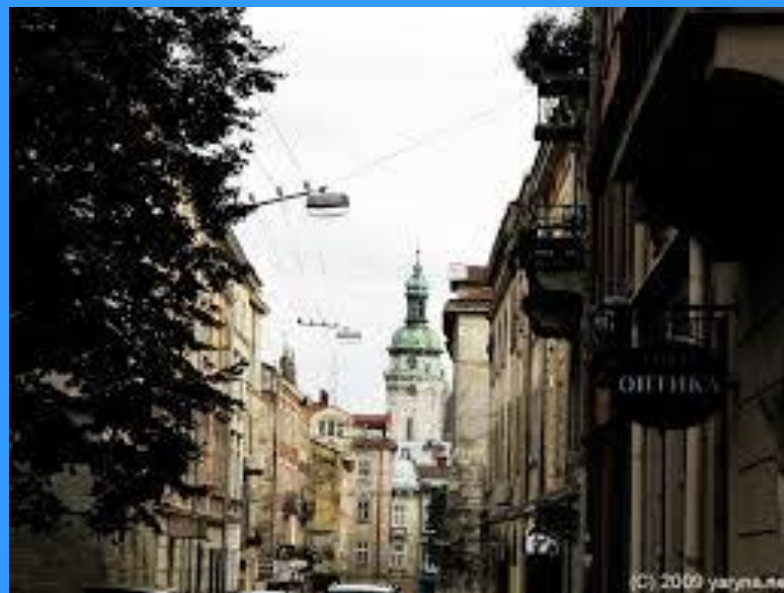
У світовій практиці немає загальноприйнятих підходів до критерію виділення міст. У багатьох країнах присвоєння поселення міського статусу закріплюється законодавчо, за іншими, поняття «місто» статистичне і зажадав від частини історичне. На Великобританії, наприклад, юридичні й історичні хіба що злилися воєдино.

Великими містами вважаються міста з лиця населенням понад 100 тисяч жителів. Серед великих міст особливо вирізняютьсягорода-миллионери. До високо урбанізованим ставляться держави, де частка міського населення понад 50 відсотків%, до посередньо урбанізованим - ті, де частка міських жителів від 20 до 50%, і до слабко урбанізованим - де цей показник, відповідно, менш 20%.

До того ж процес урбанізації у що розвиваються одягнений дуже все швидше і темпи приросту міського населення останні роки випереджають загальні темпи зростання населення.

Процес переїзду із сільської місцевості в великі міста особливо уражає економічно відсталих країн, де у сільських поселеннях колосальні масштаби безробіття, а країні швидко формується мережу міського розселення, де можна знайти якусь роботу.

Світовий процес урбанізації торкнувся всі країни і він характеризується такими особливостями :

- по – перше , все швидше зростання міського населення.
- по-друге, населення і господарство концентрується переважно у інших містах і кількість таких міст стає дедалі більше. Зростає також скільки великих міських поселень - міст мільйонерів
- по-третє, території великих міст швидко розширюються. Близько розташовані міста найчастіше зливаються, об'єднують у єдине ціле господарськими, трудовими і культурно-побутовими зв'язками.

3. Міські агломерації та мегаполіси світу.

Міська агломерація - одна з якісно нових форм сучасного міського розселення.

Міською агломерацією є компактна і різноманітна система територіальних поселень, що утворюється в центрі тяжіння великого міста. Ця система поселень зв'язана між собою виробничими, трудовими, транспортними, рекреаційними і багатьма іншими зв'язками.

Використовуючи ефект ближніх зв'язків, що входять до складу агломерації поселення мінімізують витрати на переміщення сировини, збут продукції, придбання обладнання і т.д.

Освіта агломерацій можливо двома шляхами: "від міста" і "від району". Агломеризація "від міста" передбачає формування міст-супутників, які виконують окремі функції, передані їм центральним містом в рамках регіональної системи поділу праці.

Агломеризація "від району" здійснюється за рахунок посилення економічного розвитку приміських селищ, в результаті чого вони починають наблизитися до свого економічного потенціалу до центрального місту. Міська агломеризація забезпечує стійкий механізм взаємодії міста з передмістями, утворюючи з ними єдиний господарський комплекс.

Мегаполіс являє собою взаємозалежну систему агломерацій. Процес урбанізації вкрай загострив проблеми міст. Виник особливий міський спосіб життя, характерними рисами якого є скупченість, автомобілізація, проблеми транспорту, екології і т.д. Центри багатьох міст виявилися несприятливі для проживання. Передмістя поступово перетворилися на невід'ємний елемент просторової структури міста. Призначення передмістя полягає у концентрації просторового, трудового та продовольчого ресурсу для розвитку міста.

З формуванням приміської зони пов'язані маятникові міграції, супроводжуючі залучення трудових ресурсів приміської зони на підприємства міста. У передмістях зосереджена значна частина площ сільськогосподарського призначення.

Сучасне місто, особливо великий, надає багатобічний вплив на навколишню територію, яку називають приміською зоною. Без неї місто не може ефективно функціонувати і розвиватися. У той же час функціонування і розвиток приміської зони неможливо без міста.

Такі пропорції в плануванні приміських зон необхідні для оптимізації просторового, продовольчого та сировинного ресурсу розвитку міста, забезпечення екологічної рівноваги на території, де розміщується міське поселення, збереженні рекреаційних зон і зниження навантаження на природу.

